

Ab Groen, bestuursvoorzitter Helicon Opleidingen

‘Een sterk merk’

Ab Groen, sinds maart 2013 voorzitter van het College van Bestuur van Helicon Opleidingen, heeft al ingrijpende besluiten moeten nemen. “Aan de andere kant zien mensen ook: er komen heldere kaders die ruimte geven om te doen waar we goed in zijn.” Hij geeft zijn visie op het bouwproces binnen en buiten Helicon.

“Het gaat erom dat de docenten de leerlingen iets meegeven op weg naar volwassenheid en een baan. Daar moeten we hen in positioneren. Daar ben ik als bestuurder voor aangesteld. Als ik zie dat dit goed gaat, word ik blij”

“Het is een zeer dynamische tijd bij Helicon”, erkent Ab Groen. Zo is er discussie over de koers, de sluiting van NHB Deurne, de visitatie van bedrijfsopleidingen na een betalingsconflict, de keuze voor deelname in de aoc-brede examineringorganisatie en de impact van allerlei landelijke ontwikkelingen in het onderwijs. Groen heeft vandaag overleg bij Helicon MBO Velp. Een week voor de start van het schooljaar informeren vestiging en bestuur elkaar. Groen, die zelf ook docent is geweest, voelt zich thuis in dit veld. “Ik vind het heel leuk om zo met beroeps- onderwijs bezig te zijn. Regelmatig loop ik ook de scholen in, de kantine en de lerarenkamer.” “Ik vind het onderwijs zo leuk omdat het bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge mensen. Dat inspireert mij, en ik vind het leuk om jonge mensen te inspireren. In de rol die ik nu heb, komt daar het inspireren door en van docenten bij. En ook van leidinggevenden in de organisatie. Mensen zien ontwikkelen, dat is mooi.” “Helicon is een organisatie die enorm meebeweegt met de leerlingen en met het beroepsveld. Dat meebewegen is een van de grote uitdagingen waar het beroepsonderwijs voor staat.”

Complexere beslissing

“De maanden tot de zomervakantie 2013 heb ik rondgekeken. Gepraat met leidinggevenden en medezeggenschap en vooral veel geluisterd. Dat resulteerde in een Honderd-dagen-agenda.” Dat was een beleidsagenda waarin Groen zijn visie verwoordde en ook opmerkte dat Helicon gekozen kernwaarden zoals duurzaam, innovatief en ondernemend nog onvoldoende vertaalde in kernkwaliteiten.

“Voor de zomer hebben we al belangrijke beslissingen genomen, maar de grote beslissingen kwamen daarna. NHB Deurne bijvoorbeeld. Dat (afbouwen van de opleidingen) is een heel complexe beslissing geweest. Om meer leerlingen te trekken, is in het verleden het opleidingspalet verbreed, met ook paard en omgeving en paard en zorg. Dat trok andere leerlingen dan die voor paardrijden en instructeur. Die leerlingen kijken met een ander perspectief naar paarden. Als ze dan een stage zoeken en ze vertellen dat ze van NHB Deurne komen, hebben stagebedrijven bepaalde verwachtingen. Dan schets ik het een beetje zwartwit, dit is niet het hele verhaal, maar wel een van de oorzaken dat de omgeving dacht: wat gebeurt er, NHB Deurne gaat achteruit. Nee, NHB Deurne ging niet achteruit, er kwamen alleen ook andere leerlingen.”

“Daarbij kwam dat ik het eerste halfjaar heel sterk heb ingezet om NHB Deurne te behouden. Tot uiteindelijk eind oktober bleek dat de school een miljoen euro negatief draaide. Dat kan Helicon en dat kunnen de andere vestigingen niet dragen. Dan moet je zo'n vreselijk zwaar besluit nemen. Dat moest ook nog heel snel, want als we het een week hadden uitgesteld, hadden we een nieuw jaar werving in moeten zetten. Met nog eens zo'n verlies. Dat hele snelle is onverwacht gekomen, dat begrijp ik.”

In gang gezet

“Op het moment dat je nieuw binnenkomt, onderken je altijd iets van achterstallig onderhoud. En je hebt een paar dingen waarvan je denkt: hier moet ik ingrijpen want dat gaat niet goed. Frans (Hoeks) en Theo (Koolen) hebben er samen heel lang gezeten. Als er dan iemand van buiten komt, met een frisse blik, moet je de mogelijkheid ook pakken om verder te bouwen.”

“We hebben al veel in gang gezet. We zijn nu bezig met herijking. Hoe kun je de regionale betekenis vergroten? We zeiden altijd: We zijn actief in de regio. Maar wat de regio was, wisten we niet. We hebben nu zes regio's gedefinieerd: drie in Brabant (Zuidoost, Noordoost en Midden). En drie in Gelderland (Rivierengebied, Veluwe en het Rijk van Nijmegen).”

“Het bestuursbureau in Boxtel en het bedrijfsbureau in Nijmegen zijn per 1 augustus samengevoegd in een nieuw kantoor in Den Bosch.

AB GROEN

Ab Groen (1962) is sinds 1 maart 2013 voorzitter van het College van Bestuur van Helicon Opleidingen. Ab Groen studeerde Dierwetenschappen in Wageningen en was daar tot begin 2013 ook werkzaam als onder meer universitair docent Fokkerij & Genetica, hoofd onderwijs Departement Dierwetenschappen en stafdirecteur Education, Research & Innovation.

Verder lagen er al heel lang plannen om in Geldermalsen te gaan bouwen; de bouw is nu bijna klaar. En bij het vmbo in Den Bosch zitten we in een aanbestedingsfase. Allemaal veranderingen in de categorie 'bouwen'. Ook ons kwaliteitsbeleid vraagt versterking. Daar komt de Inspectie binnenkort weer naar kijken.”

“Ik gebruik voor de herijking het model van een driedelige bruidstaart. De onderste laag betreft wet- en regelgeving. Daarop zetten we met elkaar Helicon neer, Helicon als sterk merk. En daarboven krijgen de vestigingen de mogelijkheid om zich te profileren. Boven op die bruidstaart staan de docent en de leerling. Daar vindt het onderwijs plaats, in de interactie tussen docent en leerling. Die drielagige sokkel is voor ons de basis waarop een authentieke docent op een open, ruimtegevend manier het onderwijs invult.”

“Vanaf deze maand heten al onze vestigingen Helicon vmbo of mbo en dan de plaatsnaam. Dus 'Helicon MBO Tilburg' in plaats van Studio T. Van de Groene Campus – die naam blijft omdat die het gebouw betreft – heet de hoofdgebruiker dan 'Helicon MBO Helmond'.”

Basistaal

“We zijn op dit moment met leiding- en onderwijsgevendend ook in discussie over het opleidingspalet. Hoe past dit palet bij de belangstelling van leerlingen en bij het beroepenveld in de regio? Het gaat dan ook om kwaliteit en doelmatigheid.”

“Het is heel belangrijk dat we dit samen doen, want iedere vestiging kan dat niet afzonderlijk. We moeten zo ook gezamenlijk innovatiekracht ontwikkelen. Per vestiging zijn er speerpunten, gerelateerd aan wat er in die regio belangrijk is:

‘We zeiden altijd: We zijn actief in de regio. Maar wat de regio was, wisten we niet’

‘We kunnen alleen maar blijven aansluiten als we in dialoog zijn met onze omgeving’

in Helmond food bijvoorbeeld en in Velp, bos en natuurbeheer; keuzes zonder dat je de vestiging versmalt. Iedere vestiging wordt trekker in de ontwikkeling van bepaalde programma’s. Dat koppelen we vanzelfsprekend aan ontwikkelingen zoals Focus op Vakmanschap en de beroepsgerichte kwalificatiestructuur.”

“We hebben verder afspraken gemaakt dat de lengte van een lesuur op heel Helicon gelijk is. En alle mbo-vestigingen hebben straks blokken van vier keer tien weken. Dat maakt dat je een basistaal ontwikkelt waardoor je makkelijker docenten kunt uitwisselen en innovatie samen kunt oppakken. Het is niet nieuw, die samenwerking over vestigingen, maar het wordt wel versterkt. Als we in Velp een goede docent hebben die expert is op zijn vakgebied, is het maar een kort stukje naar Apeldoorn. Je kunt ook met leerlingen naar een andere vestiging. In Helmond hebben we een prachtig food & fresh lab dat ook voor leerlingen in Den Bosch interessant is.”

Samenhang is onderscheid

“Dynamiek is een grote uitdaging voor het onderwijs. Onze leerling is heel dynamisch, net als het beroepenveld en de maatschappij in het algemeen. Als onderwijs moeten we mee om steeds de goede schakel te kunnen vormen tussen leerling en beroepenveld. We kunnen alleen maar blijven aansluiten als we in dialoog zijn met onze omgeving. Het vraagt veel aandacht om die dynamiek te blijven genereren. Daarom is het belangrijk dat we onze krachten bundelen als Helicon, maar ook in het groene onderwijs.”

“Samenhang is onderscheid zeg ik altijd. Wanneer je vier verschillende vmbo-vestigingen hebt en acht mbo-vestigingen, dan vraag je je af: wat is Helicon nu eigenlijk? Zonder samenhang onderscheid je je niet. Dat geldt ook voor het hele groene onderwijs. Ik ben me er heel goed van bewust dat Helicon in het verleden, bijvoorbeeld bij de Groene Standaard, andere keuzes heeft gemaakt. Ik heb nu de bestuurlijke intentie uitgesproken om aan te sluiten bij de Groene Standaard.”

“Je doet het niet alleen met de aoc’s, want een van de elementen in meebewegen is ook dat je nieuwe kennis en nieuwe technologie aanbiedt. Die zit bijvoorbeeld bij universiteiten zoals

Eindhoven en Wageningen. Als ik nu aan het beroepenveld vraag: wat moet een leerling-loonwerker kunnen, dan zeggen ze, daar staat de trekker, daar moet hij mee kunnen wegrijden. Als ik naar Wageningen ga, krijg ik hopelijk een beeld van hoe die trekker er over tien jaar uitziet. Verder moeten we ons als groen onderwijs niet opsluiten, want bijvoorbeeld Sint Lucas (een roc) is heel goed in design. En Summa College in technologie. Daar werken we mee samen in de regio Zuidoost-Brabant.”

“We hebben nog wat stappen te zetten. Ik denk dat de nieuwe kwalificatiestructuur aan de ene kant geweldig helpt bij die dynamiek, maar ik denk ook soms: wat een gemiste kans. Ik snap bijvoorbeeld niet dat er voor hoefsmid een apart dossier moet komen.”

Op weg

“De ontwikkelingen rond GKC en AOC Raad moet je ook in dat (dynamische) kader zien. Wat ik belangrijk vind, is dat we instituties zien als middel om doelen te bereiken. En ons doel is leerlingen op te leiden tot volwassen mensen met een goed beroepsperspectief. Als GKC en AOC Raad daar niet optimaal in functioneren, moeten we bereid zijn ermee te stoppen. Ik zou met collega-bestuurders meer gezamenlijke verantwoording willen nemen voor de lange termijn.”

“Kijk, voor ontwikkeling heb je in mijn ogen drie lagen: projecten, programma’s en processen. Projecten zijn meetbaar, over een jaar moet er resultaat liggen. Programma’s zijn grootschaliger. Die duren vier, vijf jaar. Dit is ongeveer het doel en zo werken we daaraan. De CIV is voor mij een programma en GKC was een verzameling van programma’s. Dat moet je durven stoppen. Als het goed werkt, dan is dat een reden om te zeggen: je hebt je doel bereikt, stoppen, en werkt het niet, dan is dat ook een reden om te stoppen. Op procesniveau zeg je: jongens, de benen op tafel. Wat gebeurt er nu eigenlijk om ons heen? Dat hoort ook op de Groene Tafel.”

“Groen onderwijs over tien jaar? Het is lastig te voorspellen of we dan nog in een aparte positie zitten, maar ook hier moeten we over instituties heen kijken. Vraag is niet: zijn er dan nog groene scholen? Als voor leerlingen en bedrijfsleven de groene opleidingen maar beschikbaar blijven.” ■